

प्रश्न पत्र संख्या / Que. Paper No. : VI/20-21/Sanskrit/

प्रतिष्ठान द्वारा भरा जाएगा / To be filled in by Pratishtan

अंकों का विवरण / Details of Marks			
विषय / Subject	पूर्णांक / Max. Marks	प्राप्तांक / Marks obtained	परीक्षक के हस्ताक्षर Sign. of examiner
संस्कृत / Sanskrit	100		

वस्तुनिष्ठा: प्रश्नाः —

10 × 2 = 20

प्र.1. मनुस्मृति: केन विरचिता -

(क) नारदेन

(ख) मनुना

(ग) विदुरेण

(घ) याज्ञवल्क्येन

प्र.2. श्रीमद्भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्याये कति श्लोकाः सन्ति -

(क) 72

(ख) 70

(ग) 71

(घ) 73

प्र.3. चाणक्यनीते: रचनाकारः कः ? -

(क) आचार्यः चाणक्यः

(ख) आचार्यः वैशम्पायनः

(ग) आचार्यः काश्यपः

(घ) आचार्यः उम्बेकः

प्र.4. आचार्य चाणक्यस्य अपरं नाम किम् -

(क) विष्णुगुप्तः

(ख) कृष्णगुप्तः

(ग) शिवगुप्तः

(घ) चन्द्रगुप्तः

प्र.5. चाणक्यनीत्यनुसारं कति प्रकृतयः भवन्ति -

(क) पञ्च

(ख) षड्

(ग) सप्त

(घ) अष्ट

प्र.6. मीमांसापरिभाषायां कति प्रकरणानि सन्ति -

(क) त्रीणि

(ख) चत्वारि

(ग) पञ्च

(घ) षड्

प्र.7. मीमांसापरिभाषानुसारं 'वेदः' कतिविधः -

(क) द्विविधः

(ख) त्रिविधः

(ग) चतुर्विधः

(घ) पञ्चविधः

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण प्रथम वर्ष/Vedavibhushan First Year	SET-A

प्र.8. क्रोधात् किं भवति -

(क) लोभः	____	(ख) मोहः	____
(ग) सम्मोहः	____	(घ) स्मृतिभ्रमः	____

प्र.9. 'नायं हन्ति न हन्यते' सूक्तिरियं कुत्रास्ति -

(क) रामायणे	____	(ख) महाभारते	____
(ग) उपनिषदि	____	(घ) गीतायाम्	____

प्र.10. इमे देहाः कीदृशाः -

(क) अनाशिनः	____	(ख) अप्रमेयस्य	____
(ग) अन्तवन्तः	____	(घ) अनित्या	____

रिक्तस्थानानि पूर्यत —

10 × 2 = 20

- प्र.11. कुतस्त्वा करमर्जुन ।
- प्र.12. देहिनोऽस्मिन् न मुह्यति ।
- प्र.13. नासतो विद्यते तत्त्वदर्शिभिः ।
- प्र.14. जातस्य हि शोचितुमर्हसि ।
- प्र.15. श्रुतिः स्मृतिः धर्मस्य लक्षणम् ।
- प्र.16. धृतिः क्षमा दमो दशकं धर्मलक्षणम् ।
- प्र.17. तत्र वेदो द्विविधः ।
- प्र.18. आचार्यपुत्रो दशधर्मतः ।
- प्र.19. वित्तं बन्धुवर्यः यद्यदुत्तरम् ।
- प्र.20. यो न वेत्यभिवादस्य तथैव सः ।

शुद्धम् / अशुद्धं लिखत —

5 × 2 = 10

- प्र.21. सः द्विचक्रिकया वनं गच्छथः ।
- प्र.22. गङ्गा हिमालयस्य निःसरति ।
- प्र.23. उज्जयिनी भारतस्य प्रमुखं धार्मिकनगरं सन्ति ।
- प्र.24. सः पुस्तकं पठसि ।
- प्र.25. अहं शकटेन विद्यालयं गमिष्यावः ।

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण प्रथम वर्ष/Vedavibhushan First Year	SET-A

सुमेलितं कुरुत (उपर्युक्तेन अर्थेन सह योजयत) —

5 × 2 = 10

प्र.26. अष्टाध्यायी	भर्तृहरिः
प्र.27. नीतिशतकम्	वाल्मीकिः
प्र.28. अमरकोशः	पाणिनिः
प्र.29. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी	अमरसिंहः
प्र.30. रामायणम्	भट्टोजिदीक्षितः

अतिलघूत्तरीया प्रश्नाः —

5 × 2 = 10

प्र.31. सम्मोहात् किं भवति ?

प्र.32. कं शस्त्राणि न छिन्दन्ति ?

प्र.33. अवध्य इति शब्दस्य कोऽर्थः ?

प्र.34. श्रीकृष्णायज्वना कं ग्रन्थं रचितवान् ?

प्र.35. कौटिल्यः इति कस्य अपरं नाम ?

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण प्रथम वर्ष/Vedavibhushan First Year	SET-A

लघूत्तरीयाः प्रश्नाः —

5 × 4 = 20

प्र.36. कति ज्ञानेन्द्रियाणि ? नामानि लिखत ?

प्र.37. कर्मेन्द्रियाणि कानि ? नामानि लिखत ।

प्र.38. विधिः कति ? नामानि लिखत ।

प्र.39. 'जातस्य हि ध्रुवो मृत्युः' सूक्तेरस्याः विवेचनं कुरुत ।

प्र.40. जलस्य किं लक्षणम् ? लिखत ।

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण प्रथम वर्ष/Vedavibhushan First Year	SET-A

दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः —

2 × 5 = 10

प्र.41. 'मन्त्रविचारः' सम्यक्तया विवेचयत ।

अथवा

कर्मजं बुद्धियुक्ता हि फलं त्यक्त्वा मनीषिणः ।

जन्मबन्धविनिर्मुक्ताः पदं गच्छन्त्यनामयम् ॥

अस्य श्लोकस्य पदपदार्थविवेचनपूर्वकं भावार्थं लिखत ।

प्र.42. ब्रह्मणस्य जन्मनः कर्ता स्वधर्मस्य च शासिता ।

बालोऽपि विप्रो वृद्धस्य पिता भवति धर्मतः ॥ अस्य श्लोकस्य व्याख्यां कुरुत ।

अथवा

एषा ब्राह्मी स्थितिः पार्थ नैनां प्राप्य विमुह्यति ।

स्थित्वास्यामन्तकालेऽपि ब्रह्मनिर्वाणमृच्छति ॥ अस्य श्लोकस्य भावार्थं लिखत ।
